K problematice adaptace člověka v systému dopravy a k posuzování bezpečnosti

Publikováno: 13. 3. 2007

Dosavadní úvahy v této oblasti vedou k následujícím závěrům:

1. Skutečnost, že existuje adaptace, není pouze výhodou, kterou by bylo třeba začlenit do dopravní výchovy, ale má také nevýhodu, že člověk v silniční dopravě není jen jejím spolehlivým článkem, jak by se to od něj očekávalo. Za tímto zjištěním stojí typický příklad vize „NULA“, podle níž je systém přizpůsobován člověku, protože přizpůsobení člověka systému je pouze omezené a někdy chybné. Pokud se máme zabývat vážně touto myšlenkou, že nikdo v silniční dopravě nesmí přijít o život, musíme se na tuto problematiku, zejména na člověka a to že dělá chyby, podívat i jinak. Když se nepodaří vést účastníka silničního provozu ke správnému počínání, protože by tím byl přetěžován, musí systém chyby zachycovat a eliminovat takovým způsobem, aby tyto nevedly ke smrti nebo k těžkým zraněním.
2. Pokud neexistuje perfektní systém silniční dopravy, který člověku pomůže zvládat nároky na něj kladené, pak budou stále hrát ústřední roli ovlivňování a výchovně vzdělávací aktivity k podpoře adekvátního hodnocení nebezpečí. Většina lidí si cení bezpečnost jako hodnotu velmi vysoko. Tento faktor se spojuje s jiným, který zaručuje připuštění si toho, že by se jedinec mohl sám podílet na nehodě. Tu jen při existenci obou prvků, tzn. jak hodnoty „bezpečnosti“ tak „očekávaného postoje“ vzniká skutečná motivace pro osobní bezpečnostní jednání. Zde je třeba pracovat obzvláště v rovině toho druhého faktoru. Protože jsou oba prvky mnohonásobně propojeny, nemůže ten druhý mít v žádném případě nulovou hodnotu.
3. Pro zvýšení subjektivní bezpečnosti platí, že je třeba opatření k prevenci nehod doprovázet odpovídajícím motivačním působením. Přitom nejde jen o získávání a zdůraznění prospěchu objektivní bezpečnosti, nýbrž bránění často nesprávně sugerovaným subjektivním pocitům bezpečnosti. Zde jsou především oslovováni ti, kteří se zabývají výchovně vzdělávacími aktivitami, osvětou a reklamou.

© Observatoř bezpečnosti silničního provozu, www.czrso.cz